

ವಿಷಯ ತಿಳಿದ ಶಾಮಣ್ಣನವರು ಸ್ನಾನದ ಮನೆಯ ಬಾಗಿಲನ್ನು ದಬದಬ ಬಡಿದು 'ಬಾಗಿಲು ತೆರೆಯಿರಿ ಸಾರ್. ಐರಿಷ್ ಶಾಯಿ ಕಂಪನಿಯವರು ಬಂದಿದ್ದಾರೆ. ಅವರಿಗೆ ನೀವು ಸ್ನಾನ ಮಾಡಿದ ನೀರು ಬೇಕಂತೆ!' ಎಂದರು.

ಒಮ್ಮೆ ರಾಮಕೃಷ್ಣಾಶ್ರಮದ ಸ್ವಾಮಿಗಳು ಬೆಂಗಳೂರಿನಿಂದ ಬರುವಾಗ ಪ್ರಭುಶಂಕರ ಅವರ ಕಾರಿನ ನೆಲದಲ್ಲಿ ಹಾಸಲು ಕಪ್ಪು ಬಣ್ಣದ ಚಾಪೆಯನ್ನು ತಂದುಕೊಟ್ಟರು. ಅದಕ್ಕೆ ಪ್ರಭುಶಂಕರ ಅವರು ಹೇಳಿದ್ದು: ಏನು ಸ್ವಾಮೀಜಿ ಇಂಥದ್ದು ತಂದಿದ್ದೀರಿ! ನಾನು ಕಪ್ಪು! ನನ್ನ ಹೆಂಡತಿ, ಮಕ್ಕಳು ಕಪ್ಪು! ಕಾರೂ ಕಪ್ಪು. ನೀವು ತಂದಿರುವ ಈ ಕಪ್ಪು ಚಾಪೆ ಹಾಸಿಕೊಂಡು ಕಪ್ಪು ರಸ್ತೆಯಲ್ಲಿ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದರೆ ನಾವು ಯಾರಿಗೂ ಕಾಣುವುದೇ ಇಲ್ಲವಲ್ಲ!

ಪ್ರಭುಶಂಕರ ಅವರ ಹಾಸ್ಯಮನೋಧರ್ಮ ಅವರ ಗುರುಗಳಾದ ನಾ. ಕಸ್ತೂರಿಯವರಿಂದ ಬಳುವಳಿಯಾಗಿ ಬಂದಂತಿತ್ತು. ಒಮ್ಮೆ ತರಗತಿಯಲ್ಲಿ ಕಸ್ತೂರಿಯವರು ಪಾಠ ಮಾಡುವಾಗ ಪ್ರಭುಶಂಕರ ಅವರ ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿ ಕುಳಿತಿದ್ದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ನಿನ್ನೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದ. ಅದನ್ನು ಗಮನಿಸಿದ ಕಸ್ತೂರಿಯವರು 'ಏ, ಪ್ರಭು, ಅವನನ್ನು ಎಬ್ಬಿಸೋ' ಎಂದರು. ಅದಕ್ಕೆ ಪ್ರಭುಶಂಕರ ಅವರು 'ನಾನು ಎಬ್ಬಿಸುವುದಿಲ್ಲ ಸಾರ್, ಬೇಕಾದರೆ ನೀವೇ ಎಬ್ಬಿಸಿ!' ಎಂದರು. ಕಸ್ತೂರಿಯವರಿಗೆ ಆಶ್ಚರ್ಯವಾಯಿತು. 'ಏಕೆ?' ಎಂದು ಕೇಳಿದರು. 'ನಿಮ್ಮ ಪಾಠ ಕೇಳಿ ತಾನೇ ಅವನು ಮಲಗಿದ್ದು! ನೀವೇ ಎಬ್ಬಿಸಿ. ಮಲಗಿಸುವುದಕ್ಕೆ ನೀವು, ಎಬ್ಬಿಸುವುದಕ್ಕೆ ನಾನಾ!' ಎಂದರಂತೆ. ಈ ಪ್ರಸಂಗವನ್ನು ಪ್ರಭುಶಂಕರರೇ ನನಗೆ ಹೇಳಿದರು.

ಮೊತ್ತಮೊದಲ ಕನ್ನಡ ಪಿಎಚ್‌ಡಿ

ಪ್ರಭುಶಂಕರ ಅವರು ಕುವೆಂಪು ಅವರ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನದಲ್ಲಿ 'ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಭಾವಗೀತೆ' ಎಂಬ ಮಹಾಪ್ರಬಂಧವನ್ನು ಬರೆದು ಮೈಸೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯದಿಂದ ಮೊತ್ತಮೊದಲ ಕನ್ನಡ ಪಿಎಚ್‌ಡಿ ಪದವಿಯನ್ನು ಪಡೆದವರು. ಅವರು ಎಲ್ಲಿಯೂ ತಮಗೆ ಕುವೆಂಪು ಅವರ ಜೊತೆ ಇರುವ ನಿಕಟತೆಯನ್ನು ಸ್ವಂತಕ್ಕೆ ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳಲಿಲ್ಲ. ಅವರಿಗೆ ವೃತ್ತಿಜೀವನದಲ್ಲಿ ಅವರ ಅರ್ಹತೆಗೆ ತಕ್ಕ ಅವಕಾಶಗಳು ದೊರೆಯಲಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ತಮಗೆ ದೊರೆತ ಅವಕಾಶದಲ್ಲಿ ಸಂತೋಷವಾಗಿ ತುಂಬು ಜೀವನವನ್ನು ಬಾಳಿದವರು. ಅವರ ಹಾಸ್ಯ ಪ್ರಜ್ಞೆ ಅವರನ್ನು ಆರೋಗ್ಯಕರವಾಗಿ ಉಳಿಸಿತು. ಇದನ್ನು ಅವರ ಅನೇಕ ಹಾಸ್ಯ ಲೇಖನಗಳಲ್ಲಿ ಗುರುತಿಸಬಹುದು.

'ನಹಿ ಜ್ಞಾನೇನ ಸದೃಶಂ' ಅವರ ಒಂದು ಹಾಸ್ಯ ಲೇಖನ. ಅದರ ನಾಯಕ ಕಾಲೇಜು ಅಧ್ಯಾಪಕ. ಅವನು ಪ್ರಿನ್ಸಿಪಾಲರು, ಕಾಲೇಜಿನ ಆಡಳಿತವರ್ಗದವರಿಂದ ನಾನಾ ಬಗೆಯ ಕಿರುಕುಳಗಳಿಗೆ ಗುರಿಯಾಗುತ್ತಾನೆ. ಅವನಿಗೆ ತನ್ನ ಬಗ್ಗೆ ಬೇಸರವಾಗುತ್ತದೆ. ಅಧ್ಯಾಪಕರ ಕೊಠಡಿಯಲ್ಲಿ ಆ ಬಗ್ಗೆ ಯೋಚಿಸುತ್ತಾ ಕುಳಿತಿದ್ದವನು ತಲೆ ಎತ್ತಿ ನೋಡಿದಾಗ ಎದುರು ಗೋಡೆಯ ಮೇಲೆ ಬರೆದಿರುವ ಕಾಲೇಜಿನ ಧ್ಯೇಯವಾಕ್ಯ ಕಾಣಿಸುತ್ತದೆ- ನಹಿ ಜ್ಞಾನೇನ ಸದೃಶಂ. ಆಗ ಅವನಿಗೆ ತಾನು ಬೇಸರಪಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುವ ಅಗತ್ಯವಿಲ್ಲ ಎಂದು ಅರ್ಥವಾಗುತ್ತದೆ. ಏಕೆಂದರೆ ಕಾಲೇಜಿನ ಧ್ಯೇಯವಾಕ್ಯ ಸತ್ಯವನ್ನೇ ಹೇಳುತ್ತಿದೆ! ಜ್ಞಾನಕ್ಕೆ ಸದೃಶವಾದುದು ಇಲ್ಲ! ಯಾವುದೂ ಇಲ್ಲ! ಈ ಹಾಸ್ಯ ಲೇಖನ ಮೊದಲು 'ಸುಧಾ' ಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟವಾದಾಗ ಇಲ್ಲಿ ಎಂಬ ಪದವಿತ್ತು. ಈ ಲೇಖನ ಸಂಕಲನದಲ್ಲಿ ಅಚ್ಚಾದಾಗ ಆ ಪದ ಬಿಟ್ಟುಹೋಗಿತ್ತು. ಆ ಬಗ್ಗೆ ಅವರನ್ನು ಕೇಳಿದಾಗ ಅವರು 'ಬಹುಶಃ ಪ್ರಕಾಶಕರು ಬಿಟ್ಟಿರಬಹುದು' ಎಂದರು!

ಪ್ರಭುಶಂಕರ ಅವರ ಹಾಸ್ಯ ಪ್ರಜ್ಞೆ ಅವರ ಮಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಹರಿದುಬಂದಿದೆ. ಒಮ್ಮೆ ಪು.ತಿ.ನ. ಅವರು ಪ್ರಭುಶಂಕರರ ಮಗಳು ಅಸಿತಾ ಜೊತೆ ಮಾತನಾಡುತ್ತಾ, 'ನೋಡು, ನಿಮ್ಮ ತಂದೆ ಹೇಳಿ ಬೇರೆಯವರಿಗೆ ಜ್ಞಾನಪೀಠ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಕೊಡಿಸಿದ್ದಾರೆ. ನನಗೆ ಕೊಡಿಸಿಲ್ಲ' ಎಂದು ಹಾಸ್ಯ ಮಾಡಿದರು. ಅದಕ್ಕೆ ಅಸಿತಾಳು ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆ- 'ನಮ್ಮ ಅಪ್ಪ ಹೇಳಿ ಜ್ಞಾನಪೀಠ ಕೊಡಿಸುವುದಾಗಿದ್ದರೆ, ಅವರು ನಿಮಗೇಕೆ ಕೊಡಿಸುತ್ತಾರೆ? ತಮಗೆ ಕೊಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದರು!' ಇದನ್ನು ಪ್ರಭುಶಂಕರ ಅವರೇ ತುಂಬ ಸಂತೋಷದಿಂದ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದರು.

ಪ್ರಭುಶಂಕರ ಅವರ ಜೊತೆ ನೆನಪಾಗುವುದು ಅವರ ಶ್ರೀಮತಿ ಡಾ. ಶಾಂತಾ. ಅವರೂ ಪ್ರಭುಶಂಕರರಂತೆಯೇ ಎಲ್ಲರನ್ನೂ ಪ್ರೀತಿಸುವ ಸ್ವಭಾವದವರು. ಅವರು ಮೈಸೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯದ ಆರೋಗ್ಯ ಕೇಂದ್ರದಲ್ಲಿ ವೈದ್ಯಾಧಿಕಾರಿಯಾಗಿದ್ದರು. ಮಾನಸಗಂಗೋತ್ರಿಯ ಉದ್ಯೋಗಿಗಳ ನಿವಾಸಗಳಲ್ಲಿ ರುವವರೆಲ್ಲರೂ ಅವರಿಗೆ ಆತ್ಮೀಯರೇ. ಅವರು ಮದುವೆಯಾದಾಗಿನ ಒಂದು ನೆನಪನ್ನು ಅದು ಈಗ ನಡೆಯಿತೇನೋ ಎಂಬಷ್ಟು ತೀವ್ರವಾಗಿ ಡಾ. ಶಾಂತಾ ಅವರು ನೆನಪಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದರು. ಅವರು ಮದುವೆಯಾದಾಗ ತಮ್ಮ ಸಹಪಾಠಿಗಳಿಗೆ ತಮ್ಮ ಗಂಡನನ್ನು ಪರಿಚಯ ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಸಂಜೆ ಸಿನಿಮಾದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲರೂ ಭೇಟಿಯಾಗುವ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಹಾಕಿದರು. ಸಿನಿಮಾಗೆ ಹೊರಡುವ ಮುನ್ನ ತಾವು ವಾಸವಾಗಿದ್ದ ಮನೆಯ ಬಾವಿಯೊಳಗೆ ಕೊಡ ಬಿದ್ದುಹೋಯಿತು. ಕೊಡವಿಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ನೀರಿಲ್ಲ ಎಂಬ ಸ್ಥಿತಿ. ಸಿನಿಮಾ ಮುಗಿದ ಮೇಲೆ ಕೊಡವನ್ನು ಕೊಳ್ಳಲು ಅಂಗಡಿಗಳು ತೆರೆದಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಪ್ರಭುಶಂಕರ ಅವರು ಹೊಸ ಕೊಡವನ್ನು ಕೊಂಡು ಅದನ್ನು ಹಿಡಿದುಕೊಂಡೇ ಚಿತ್ರ ಮಂದಿರಕ್ಕೆ ಬಂದರಂತೆ! ಆ ಘಟನೆಯನ್ನು ನೆನಪಿಸಿಕೊಂಡಾಗಲೆಲ್ಲ ಡಾ. ಶಾಂತಾ ಗಂಡನ ಮೇಲೆ ಸಿಟ್ಟಾಗುತ್ತಿದ್ದರು! ಪ್ರಭುಶಂಕರ ಅವರು ಬೇರೆ ದಾರಿ ಇರಲಿಲ್ಲ ಎಂದು ವಿವರಿಸಿದರೂ ಒಪ್ಪಲು ಅವರು ಸಿದ್ಧರರಲಿಲ್ಲ.

ವೃತ್ತಿಜೀವನದಂತೆ ವೈಯಕ್ತಿಕ ಬದುಕಿನಲ್ಲಿಯೂ ಬಂದ ವಿಪತ್ತುಗಳನ್ನು ಅವು ಸಾಮಾನ್ಯದವೆಂಬಂತೆ ಎದುರಿಸಿ, ಕೊನೆಯವರೆಗೆ ಪ್ರಭುಶಂಕರ ಅವರು ಆರೋಗ್ಯವಾಗಿಯೇ ಬದುಕಿದ್ದರು. ಸಲ್ಲೇಖನ ವ್ರತಧಾರಿಗಳಂತೆ ಆಹಾರ ನೀರು ಬಿಟ್ಟು ದೇಹತ್ತಾಗ ಮಾಡಿದರು. ಆಸ್ವತ್ತೆಯಲ್ಲಿರಲು ಬಯಸದೆ ಮನೆಗೆ ಕಳುಹಿಸುವಂತೆ ಹಟ ಹಿಡಿದರು. ಅವರಷ್ಟು ಎತ್ತರದ ಹಿರಿಯರ ಜೊತೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಕಾಲ ಒಡನಾಡುವ ಅವಕಾಶ ನನಗೆ ದೊರೆತದ್ದು ನನ್ನ ಪಾಲಿನ ಭಾಗ್ಯವೆಂದೇ ನನ್ನ ತಿಳಿವಳಿಕೆ. ಅವರಿಗೆ ಪ್ರೀತಿಯ ನಮಸ್ಕಾರಗಳು.